

Sven Hermann

Opstel: Vrouwen en werk

Nog voor de twee wereldoorlogen waren de taken van vrouwen erg beperkt. De meesten banen waren aan mannen voorbehouden. Een vrouw was in eerste instantie moeder. Dus waren ook alleen zulke banen aan vrouwen toegestaan, die men met het moeder-zijn in verbinding bracht. Er was bepaald vrouwen- en bepaald mannenwerk. Bij vrouwenbanen hoorden bijvoorbeeld poetsvrouw, onderwijzeresse of suster in een zieken- of bejaardenhuis. Vooral banen, die met meer verantwoordelijkheid verbonden zijn, waren alleen aan mannen voorbehouden. Maar met de twee wereldoorlogen kwam daar verandering in. Omdat de meeste mannen nu in de oorlog waren, was er geen andere weg, als vrouwen ook typisch mannenwerk te laten doen. Dardoor hadden vrouwen na de oorlog een belangrijkere positie in de maatschappij. Zo begon de emancipatiebeweging van de vrouw. Vandag is er geen baan meer (behalve in de katholieke kerk), die niet ook van vrouwen kan ingeslaan worden. Maar toch staan mannen en vrouwen in het beroepsleven noch steeds niet gelijk.

Wat zijn de redeneringen **tegen** de gelijkstelling van mannen en vrouwen in het beroepsleven?

De meest aangevoerde redenering is dat vrouwen in het algemeen minder gekwalificeert of in bepaalde zaken slechter zijn dan mannen. Daarvoor worden maar weinig redenen genoemd. Een reden is, dat vrouwen in het verleden geen grote belangstelling voor de ontwikkeling van de maatschappijen hebben gehad. Bijna alle bekende persoonlijkheden uit de geschiedenis zijn mannen, behalve weinige uitzonderingen. Een tweede reden is dat vrouwen in het algemeen vooral lichaaemelijk zwakker zijn dan mannen. Dat ziet men bijzonder in het professionele sport, waar vrouwen een stuk slechter zijn dan mannen. Het is gewoon genetisch zo, dat de vrouwelijke lichaam minder athletisch is dan de mannelijke. Een derde reden is, dat vrouwen minder goed abstract of strategisch zouden kunnen denken dan mannen. Dit wordt vastgemaakt aan de omstand, dat er maar erg weinig vrouwen in de technische banen of bijvoorbeeld bij het leger zijn te vinden.

Een andere redenering is, dat vrouwen zwanger kunnen worden. In deze tijd moeten zij op het werk meestal vervangen worden door hun collegas, maar er kan voor die korte tijd geen andere werknemer worden ingesteld. De werkgever is verplicht, te wachten, of de nieuwe moeder naar haar zwangerschap terug komt of niet.

Wat zijn redeneringen **voor** een gelijkstelling tussen mannen en vrouwen in het beroepsleven?

De eerste redenering is dat vrouwen niet minder gekwalificeert zijn, maar gemiddelt gewoon hun sterkte op anderen gebieden hebben, dan mannen. Uit de geschiedenis te concluderen, dat vrouwen in bepaalde zaken

slechter moeten zijn, is even domm, als te concludeeren, dat mensen met witte huid beter zijn, dan mensen met donkere huid. Dat valt gewoon onder rassisme. Het verleden wijst niet op hoe het moet of moest zijn, maar gewoon hoe het was. Het wet van de (lichaamelijk) sterkere hoord eerder bij de natuur dan bij de cultuur, en zou ons terug lijden in de steentijd. In een tijd van toeneemende technische progressie is lichaamelijke sterkte steeds minder belangrijk dan mentale sterkte. Door nieuwe hulpmiddelen, zo als de computer, worden andere eigenschappen belangrijker, flexibiliteit en teamwork bijvoorbeeld. Maar ook als vrouwen gemiddeld minder goed abstract of strategisch zouden kunnen denken, klopt dat niet in het algemeen. In het schaken bijvoorbeeld, een erg abstract en strategisch spel, verwacht men, dat de jonge schaakster Judith Polgar uit Hongarije in een paar jaaren wereldkampioen ook van de mannen zou zijn.

Naar **mijn opvatting** heeft de zaak „vrouwen en werk“ schijnbaar nog geen lange geschiedenis, maar er is een spreekwoord, dat achter elke groote man een groote vrouw stond. En om het met Annie Lennox en Aretha Franklin te zeggen: „Sisters are doin´ it for themselves.“ Er zijn mogelijkheden het patriarchaat in het beroepsleven vlugger te breeken, bijvoorbeeld door hulp van de ? (duits: Quotenregelung). Maar ik ben wel van opvatting, dat dit alleen een tijdelijk beperkt middel mag zijn. Het zal niet meer lang duren, en mannen en vrouwen zullen ook in de werkelijkheid gelijke kansen hebben. Daarvoor moet er nog meer verandering in het denken van de mensen komen.